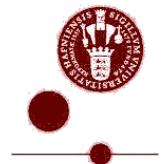

Personlighedstræk og kognitive forstyrrelser ved Huntington's sygdom

Hukommelsesklinikken, Rigshospitalet
&
Institut for Psykologi, Københavns Universitet

Ida Unmack Larsen, M.sc. psych., Ph.d.

Disposition

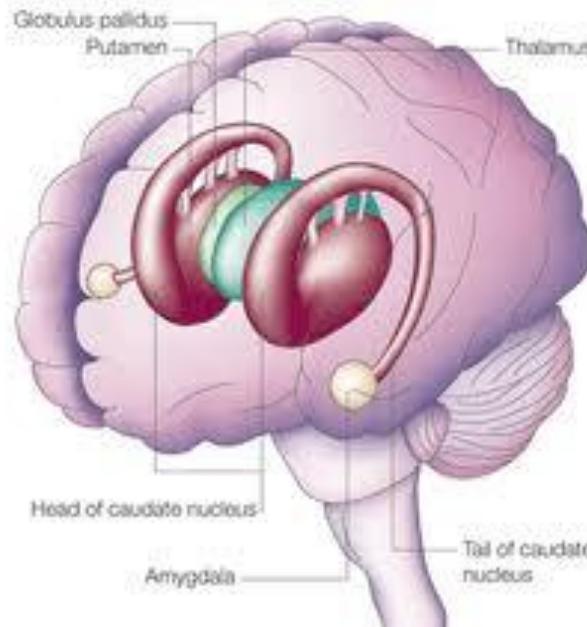
Der er publiceret 4 artikler om kognitive forstyrrelser og personlighedstræk fra projektet som i skal høre om idag

1. Eksekutive funktioner hos premanifeste og manifeste bærere af HS
2. Social kognitive forstyrrelser hos premanifeste og manifeste bærere af HS
3. Sammenhæng mellem rapportering af psykiske symptomer og kognitive vanskeligheder hos manifeste bærere af HS
4. Personlighedstræk hos bærere og ikke-bærere af HS sammenlignet med kontroller

Årsagen til kognitive vanskeligheder ved HS

- Forbindelserne mellem basal ganglierne og storhjernen

Hvad gør de eksekutive funktioner?

- Få **ideer** til ”projekter”/formulere mål
- **Planlægge** adfærd mhp. at opnå mål
- **Følge** planen effektivt (“on-line” repræsentation/monitorering af delmål)
- Løbende **kontrollere**, om der er overensstemmelse mellem resultater og mål
- **Forudse** begivenheder, tage højde for ændringer, **justere** planen (udvise fleksibilitet, kunne omstille sig)
- **Hæmme** irrelevante/impulsive handlinger, der vil ødelægge planen

Start - styr - stop = styringsfunktioner

Eksekutive funktioner og psykomotorisk tempo

Formål

- 1) Undersøge forskelle mellem manifeste og præmanifester
HS bærere sammenlignet med ikke-bærere på 9
forskellige test
- 2) Analysere hvor stor en procentdel af de to grupper der var
reduceret på de forskellige test (hvilke test er mest
følsomme for HS?)

<http://www.stateofmind.it/2014/04/executive-functions/>

Assessing Impairment of Executive Functions and Psychomotor Speed in Premanifest and Manifest Huntington's Disease Gene-expansion Carriers.

Larsen et al., JINS, 2015

Test performances for HD carriers and non carriers.
Results shown as mean (SD)

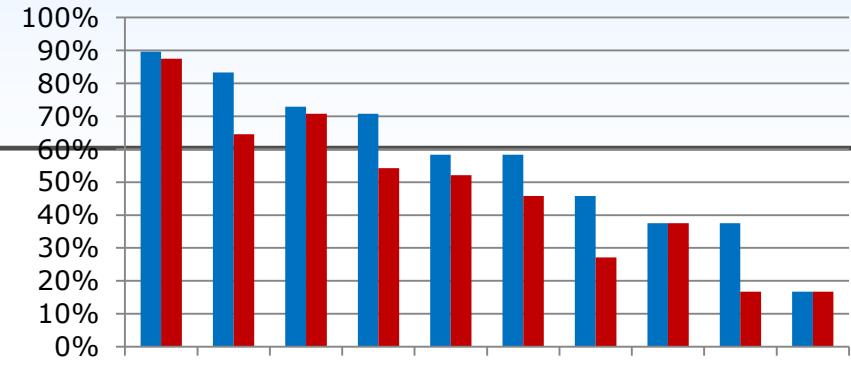
	<i>Healthy controls N= 39</i>	<i>Premanifest HD gene-expansion carriers N=50</i>	<i>Manifest HD gene-expansion carriers N=48</i>	<i>Effect size (Cohens d) Premanifest relative to controls†</i>	<i>Effect size (Cohens d) Manifest relative to controls†</i>
Psychomotor speed					
SDMT (number correct)	55.2 (10.1)	49.7 (8.2)*	29.9 (8.5)*	-0.6	-2.7
Set shifting, interference managing and internal attentional control					
Semantic/lexical alternating fluency (number correct)	13.5 (3.7)	11.5 (3.3)*	7.9 (2.8)*	-0.6	-1.7
Lexical alternating fluency (number correct)	16.5 (3.2)	14.8 (3.2)*	10.1 (3.9)*	-0.5	-1.8
Stroop interference test (seconds)	109.5 (21.7)	119.0 (21.2)	174.5 (64.5)*	-0.4	-1.3
TMT B (seconds)	58.0 (19.8)	62.0 (16.8)	124.0 (53.2)*	-0.2	-1.6
Strategy generation and regulation					
Lexical fluency (number correct)	41.2 (11.5)	37.2 (10.2)	27.3 (10.6)*	-0.4	-1.3
Task analysis					
Brixton test (errors)	11.6 (5.2)	10.8 (4.1)	15.1 (6.9)*	-0.2	-0.6
Zoo map total (number correct)	14.5 (2.4)	14.7 (2.4)	11.4 (5.1)*	-0.1	-0.8
Zoo map test part 1 (seconds)	208.2 (140.6)	200.3 (136.1)	346.0 (189.3)*	-0.1	-0.8
Response inhibition					
Hayling interference test (seconds)	37.0 (29.4)	47.6 (27.9)	86.7 (60.1)*	-0.4	-1.0

*significant difference from healthy controls, $p < 0.05$
†negative numbers indicates worse performance relative to controls

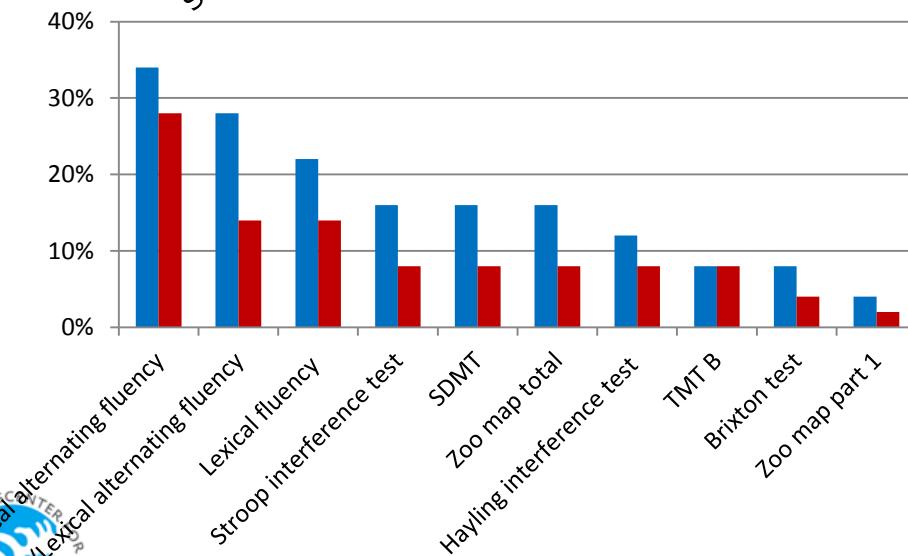
<Ida Unmack Larsen>

Manifest HD carriers UHDRS-TMS>5

■ Probably impaired
■ Impaired

Premanifest HD carriers UHDRS-TMS≤5

■ Probably impaired
■ Impaired

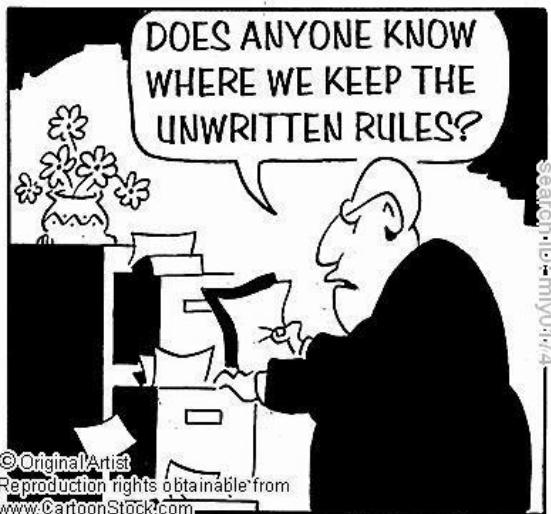

<Ida Unmack Larsen>

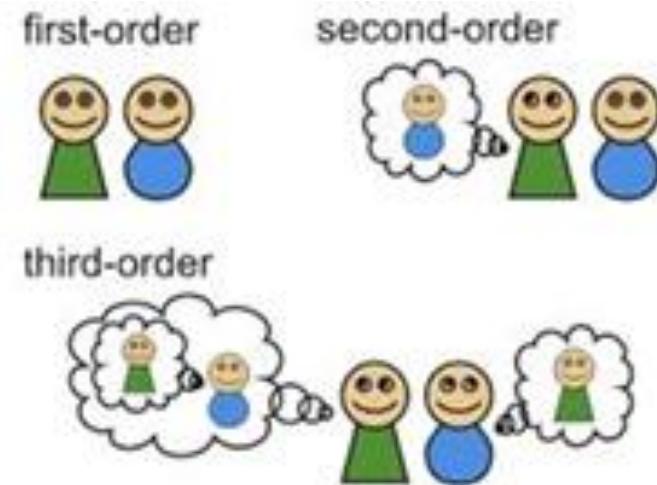

Social Kognition

- Social Kognition er evnen til at forstå hvordan andre har det og hvad de tænker, samt at forstå hvad andre tænker og føler om os

<Ida Unmack Larsen>

Social Kognition ved HS

Formål

- 1) Sammenligne præstationer på forskellige mål for social kognition, herunder evnen til at genkende følelser, forstå sarkasme og forestille sig hvad en anden føler/tænker
- 2) Undersøge om der var en sammenhæng med graden af sygdomsbyrde (CAPs score)

<Ida Unmack Larsen>

Test præstationer for HS bærere og kontrollerp

Resultaterne er vist som gns. (SD)

<i>Social Cognitive Test</i>	<i>Healthy control N=39</i>	<i>Premanifest HD gene-expansion carriers N=50</i>	<i>Manifest HD gene-expansion carriers N=50</i>	<i>Effect size (Cohen's d)^a</i>
<i>Reading the Mind in the Eyes</i>	24.3 (3.5)	25.1 (3.9)	19.2 (4.5)*	-1.2
<i>Emotional Hexa total</i>				-1.3
<i>EH positive emotion</i>				-0.4
<i>EH negative emotion</i>				-1.3
<i>Emotion Evaluation (EET) total</i>				-1.0
<i>EET positive emotion</i>				-0.4
<i>EET negative emotion</i>				-1.4
<i>Social Inference (SI-M) total</i>				-1.3
<i>Sincere score</i>	34.3(4.2)	35.8 (3.3)	27.7 (8.7)*	-0.9
<i>paradoxical sarcasm score</i>	18.7 (2.0)	18.8 (1.1)	17.7 (2.0)*	-0.5
<i>simple sarcasm score</i>	36.5 (3.0)	36.0 (2.9)	30.7 (5.6)*	-1.3

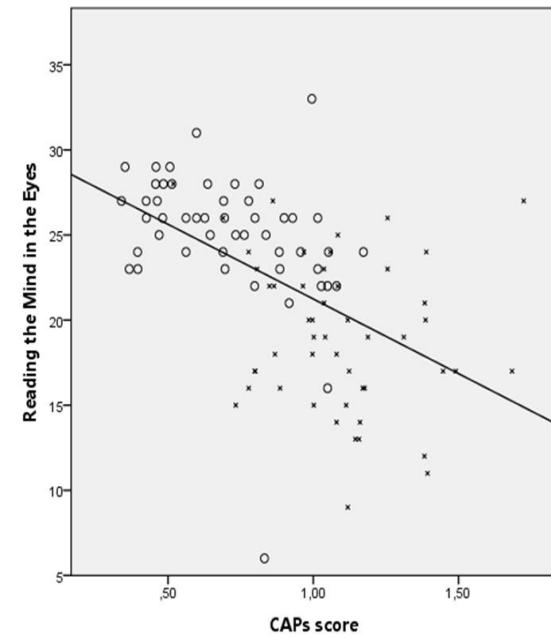
Test	Premanifest HD carriers (%)	Manifest HD carriers (%)
Emotional Hexagon	~16	~63
Emotion Evaluation...	~12	~56
Reading the Mind in...	~5	~55
Social Inference...	~7	~52

*Significant difference from healthy controls, $p < 0.05$ (corrected for multiple comparisons)

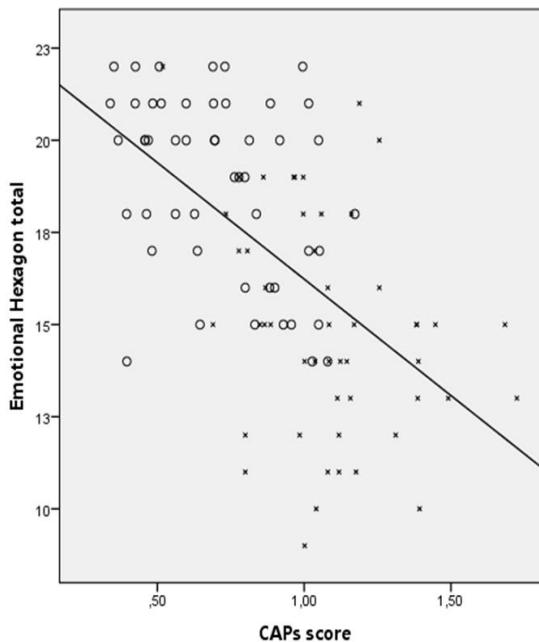
^a Effect sizes (Cohen's d) were calculated for manifest HD gene-expansion carriers relative to healthy controls; negative numbers indicate worse performance relative to controls.

<Ida Unmack Larsen>

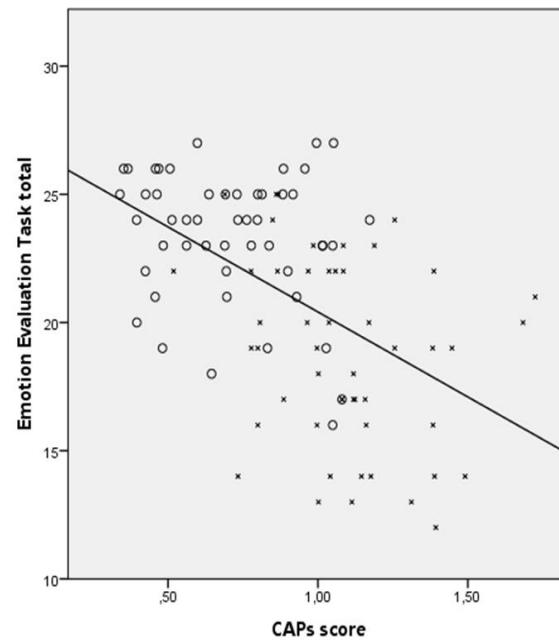

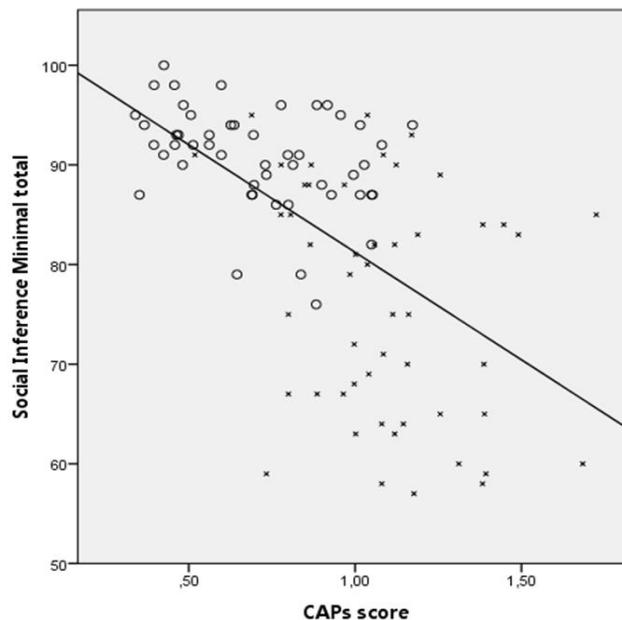
○ premanifest HD gene-expansion carriers,
× manifest HD gene-expansion carriers
($r = -.522, p < .0001$).

○ premanifest HD gene-expansion carriers,
× manifest HD gene-expansion carriers
($r = -.522, p < .0001$).

○ premanifest HD gene-expansion carriers,
× manifest HD gene-expansion carriers
($r_s = -.545, p < .0001$)

($r_s = -.569, p < .0001$)

<Ida Unmack Lai

○ premanifest HD gene-expansion carriers,
× manifest HD gene-expansion carriers

Social cognition, executive functions and self-report of psychological distress in Huntington's disease

Table 3. Correlations between SCL-90-R GSI score, UHDRS – TMS and test of executive functions, social cognition.
Results shown as Pearson's r (r) or Spearman's Rho (r_s).

Domain	Test	SCL-90-R GSI score	UHDRS - TMS
Psychological distress	SCL-90-R GSI score	-	-
Motor symptoms	UHDRS – TMS	-0.099	-
Social Cognition	Social Inference-Minimal total	$r_s = 0.41^{**}$	$r_s = -0.54^{**}$
	Emotion Evaluation Test	$r_s = 0.40^{**}$	$r_s = -0.49^{**}$
	Reading the Mind in the Eyes	$r = 0.35^*$	$r = -0.45^{**}$
	Emotional Hexagon	$r_s = 0.21$	$r_s = -0.55^{**}$
Executive functions	Lexical fluency	$r = -0.20$	$r = -0.40^{**}$
	Semantic fluency	$r = -0.02$	$r = -0.60^{**}$
	Stroop test ¹⁾	$r = -0.18$	$r = 0.58^{**}$
	Semantic/Lexical Alternating fluency	$r = 0.11$	$r = -0.23$
	Lexical Alternating Fluency	$r = 0.13$	$r = -0.19$
	Trail Making Test B ¹⁾	$r = -0.03$	$r = 0.61^{**}$

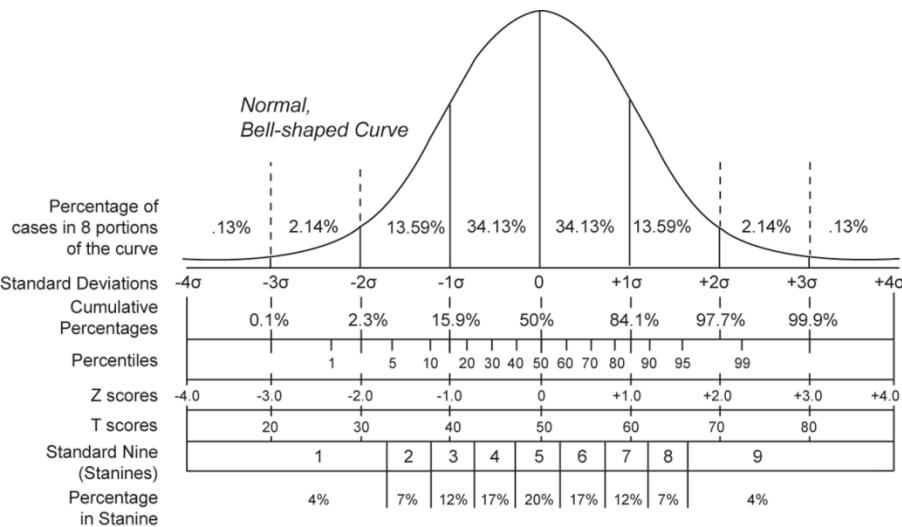
* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

¹⁾ Time to completion.

SCL-90-R GSI = Symptom Checklist 90-Revised Global Severity Index, UHDRS – TMS = Unified Huntington's Disease Rating Scale - Total Motor Score
<Ida Unmack Larsen>

Personality traits and NEO-PI-R

Neuroticisme

Angst
Irritabilitet
Depression
Selv-bevidsthed
Impulsivitet
Sårbarhed

Ekstroversion

Varme
Selskabstrang
Dominans
Aktivitet
Spændingssøgen
Positive emtioner

Åbenhed

Fantasi
Æstetisk sans
Følelser
Handlinger
Ideer
Værdier

Venlighed

Tillidsfuldhed
Ligefremhed
Altruisme
Efterrettelighed
Beskedenhed
Blødsødenhed

Samvittighedsfuldhed

Kompetence
Orden
Plichtopfyldenhed
Præstationsorientering
Selvdisciplin
besindighed

Personlighedstræk

Formål

- 1) At undersøge om HS genet i sig selv, eller det at vide at man bærer genet påvirker personlighedstræk (ved at kigge på om genbærere og ikke-genbærere adskiller sig fra hinanden).
- 2) Eller om det at vokse op i en familie med HS påvirker personligheden (ved at se på om personer fra HS familier adskiller sig fra en kontrol gruppe).

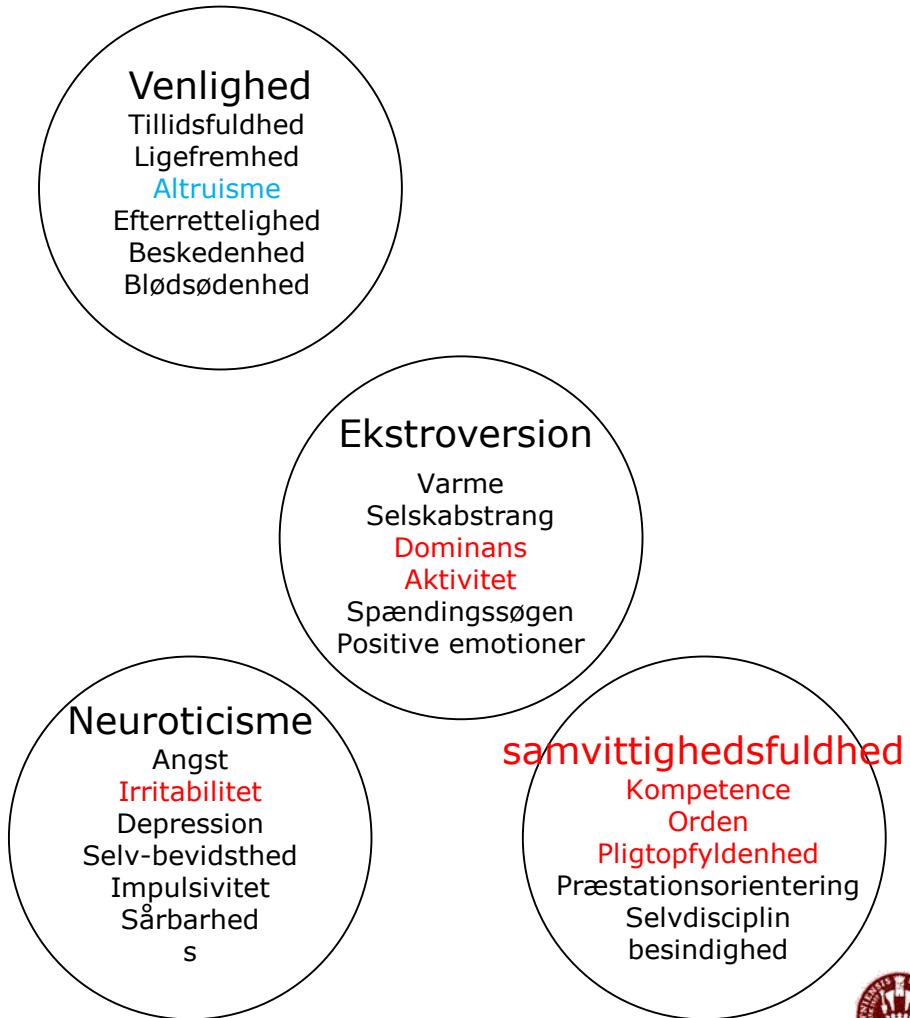
<Ida Unmack Larsen>

Personality traits in Huntington's disease: an exploratory study of gene expansion carriers and non-carriers

Larsen et al., AJMGB, 2016

1. Vi fandt ingen direkte effekt af at være HD genbærer
2. Vi fandt noget der tyder på, at det at vokse op i en familie med HS måske påvirker udviklingen af personlighedstræk

Konklusioner

For præmanifeste HS bærere fandt vi at

- Eksekutive funktioner kan være påvirkede og nogle test er mere følsomme end andre
- Social Kognition ser ikke ud til at være påvirket i vores studie, men vi fandt en sammenhæng med sygdomsbyrde (longitudinelt studie vigtigt)
- Ingen direkte effekt på personligheden af at bære HS genet, men måske en påvirkning af personlighed når man vokser op I en familie med HS

<Ida Unmack Larsen>

Konklusioner

For manifeste HS bærere fandt vi at

- Eksekutive funktioner og psykomotorisk tempo er meget hyppigt påvirket
- Social cognition er også hyppigt påvirket, men ikke ligeså hyppigt
- færre selvrapporterede psykiske symptomer hang sammen med dårligere præstationer på social kognitive test

Tak!

Tusind tak til alle jer der har taget tiden til at deltage i projektet!

Uden jer var det aldrig blevet til noget!

Og tak til

Danish Dementia Research Center

Gunhild Waldemar

Tua Vinther-Jensen

Asmus Vogel

Jørgen Nielsen

Lena Hjermind

Christina V Hansen

Oda Jakobsen

Jette Rasmussen

Jette Stokholm

Department of Psychology

Anders Gade

Department of Public Health and Center for Healthy Aging

Erik Lykke Mortensen

The Center for Integrated Molecular Brain Imaging

Gitte Moos Knudsen

Peter Steen Jensen

<Ida Unmack Larsen>

Artikler

The results that form the basis of my thesis are presented and discussed in four papers:

- I. Larsen, I. U., Vinther-Jensen, T., Gade A., Nielsen, J. E., & Vogel, A. (2015). **Assessing impairment of executive functions and psychomotor speed in Huntington's Disease gene-expansion carriers.** Journal of the International Neuropsychological Society, 21, 193-202.
- II. Larsen, I. U., Vinther-Jensen, T., Gade A., Nielsen, J. E., & Vogel, A. (2016). **Do I misconstrue? Sarcasm detection, emotion recognition, and theory of mind in Huntington disease.** Neuropsychology, 30(2), 181-189.
- III. Larsen, I. U., Vinther-Jensen, T., Gade A., Nielsen, J. E., & Vogel, A. **Social cognition, executive functions and self-report of psychological distress in Huntington's disease.** (Journal of Huntington's disease, PLoS curr. 2016 Dec 28;8. doi: 10.1371/currents.hd.bba3a680813122013e6d3e8a144c1da8.)
- IV. Larsen, I. U., Mortensen, E. L., Vinther-Jensen, T., Nielsen, J. E., Knudsen G. M., & Vogel, A. **Personality traits in Huntington's disease: an exploratory study of gene expansion carriers and non-carriers** (American Journal of Medical Genetics Part B: Neuropsychiatric Genetics, DOI: 10.1002/ajmg.b.32501)

